

СЕРГІЙ ВОСКРЕКАСЕНКО

821.161.2

В 76

Подписав
НАСНЬ
Здоку

СЕРГІЙ ВОСКРЕКАСЕНКО

Посивись
НА СЕБЕ
Здоку

(САТИРА ТА ГУМОР)

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО
ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ
КИЇВ-1962

Життя наше багате, цікаве,— і будь-ти в ньому чесним трудівником: адже у цьому твоє щастя людське! — таким зверненням до сучасників звучить кожен твір нової збірки Сергія Воскрекасенка. І лише сміх та відразу викликає в поета наклепницька балаканина деяких закордонних панів-посіпак про нас, «українців-вахлаків». Гірко сатиричного зілля на-понюшку підносить Сергій Воскрекасенко і тим, хто забуває про свої обов'язки радянської людини і починає обростати тванню криводушшя, бюрократизму, ледарства, зазнайства.

В розділі «Літературні пародії» поет відгукується на сьгоднішні справи літературні.

Новою сторінкою в творчості Воскрекасенка є велика поема «Еней на Україні». Идучи за славними традиціями батька українського гумору І. П. Котляревського, Воскрекасенко продовжує комедійну епопею: невмирущий Еней стає нашим сучасником. Герой Трої вже виступає українським колгоспником, відважним, невловимим партизанським ватагом, люблячим батьком.

Дуже серйозні вірші

УКРАЇНЦІ

«
...
»

тугодум він, і вахлак,
Кебети теж у нього мало...» —
Колись бундючне панство так
Про наших прадідів писало.

Тепер нащадки їх про нас
Продовжують десь там... клепати:
— Одна з неповноцінних рас,
Що починає вимирати...

Хоч і з мужицьких я синів,
Та, щиро кажучи між нами,
Коли не важити на гнів, —
Я згоден де в чому з панами.

Якщо те панство взагалі
Себе за расу видавало
(А так було), то на землі
Такої раси вже не стало.

Її спалив «Аврори» грім,
Лиш дехто врятувався чудом...

Я з панством згоден ще в однім:
Що наші українські люди
Повільні, й неповороткі,
І, якщо хочете, ліниві,
Це факт!..

Були вони такі,
Працюючи на панській ниві.
Чи не доводилось хоч раз
Якомусь пану чи панянці
Вахлакуватих бачить нас
У племенистім вільнім танці
Десь на хрестинах в бідака
Чи на весіллі свого сина?

В шаленім вихрі гопака
Бистріш за оленя людина!

Пан, певно ж, чув і зеленів
Від панської своєї злості,
Як дотепують із панів
Мужицькі добродушні гості...:

Отой «вахлак», що шапку м'яв
І шулився біля порога,
Хоч вигляд збидлений і мав
(У чім вина і ваша, й бога),
З-під брів метнувши тільки раз

На вас колючими очима,—
Уже він бачив наскрізь вас.

І тільки знизував плечима,
Як ви повчали шарпака,
Що бог і пан — то все навічно...
Удавши з себе глупака,
Сміявсь про себе він скептично:
«Вже й зовсім зашморгнуть аркан
Намірилося кодро враже...
Ніколи правди піп і пан
Простому мужику не скаже.
А що про вічність пан співа,
Так він в брехні ж не знає міри».

І пана знов крізь ті слова
Мужик наш бачив, мов крізь діри.

Усе він слухав і терпів.
(Робітний люд умів терпіти):
— Якщо не скрутим ми панів,
Дадуть їм раду наші діти...

І от вони прийшли-таки,
Онуків їхніх славні діти,
Що крізь століття пронесли
В серцях дідівські заповіти.

Прийшли й дали панам туди,
Звідкіль росли їх панські ноги...
Не врятували від біди
Панів отих і їхні боги.

...Ще носить десь чужа земля
Тих, що уникнули розплати...

Вони в безсиллі звідтіля
Продовжують на нас клептати.

А «безкебетні вахлаки»
Майструють чарівні ракети,
Щоб з добрим серцем, залюбки
На інші завітать планети...

А їхні доньки та сини
У букварях тепер читають:
«Були раби, були пани», —
А що воно таке — не знають.

Такі вкраїнці без прикрас,
Цього не дінеш ти нікуди.
Такими нині знають нас
В усьому світі добрі люди.

„НАРОДОЛЮБЕЦЬ“

Людина вік свій почина
Беззуба і безлика.
Лише пізніш стає вона
Маленька чи велика.

В житті й такі випадки є:
Якимось робом диким
Великий муж малим стає,
Малий стає великим.

І так вони собі й живуть,
Змирившись із судьбою...
Але людина мусить бути
В житті сама собою.

Біда, коли високий чин
Та припаде малому.
Від цих, сказати б, величин...
Добра нема нікому.

Скажи такому ти слівце
Напроти, не в догоду,—
Страктує він як випад це
Проти всього народу!..

«Бо я ж, мовляв,— уже не я,
А представник народу,
І що роблю — то це в ім'я
Й від імені народу!..»

Навіть тоді, коли цей чин
Шампанське п'є чи брагу,
Це теж, еге ж, народ, не він
Свою тамує спрагу!..

Якщо ж його начальство десь
Відзначить,—
                                  з факту цього
Народ радить повинен весь,
Бо він же вийшов з нього...

А щоб у скруті допомогти
Якійсь одній людині,
Такої він собі мети
Не ставив ще донині.

Та й нащо голову ламать,
Масштаб це не по ньому...
Він має дбати, так сказать,
За весь народ в цілому!..

Признання це колись прорік
Один із тих безликих,
Дрібний, маленький чоловік,
Що пнувся до великих.

В ЧЕСТОЛЮБСТВІ ВСЯ ПРИЧИНА...

Різні є людські натури:
Є веселі і сумні,
Є привітні і похмурі,
Є серйозні і смішні.

Заздрі є і є байдужі,
Є підступні, підлі й злі.
Є такі жінки і мужі
І на нашинській землі.

З щедрістю, бува, людською
В серце беремо своє
Ми людину не такою,
Як вона насправді є.

Добре серце не провина,
А скоріше навпаки.
В честолюбстві вся причина,
Тут ми з вами слабаки.

І підмітить це, звичайно,
Гостре око ловкача,
Й підбере до вас негайно
Відповідного ключа...

Так чарівно посміхнеться
Зразу зубками всіма,
Так, що вам уже здається,
Що за вас ніде нема
Кращого на світі всьому.

Та медовеньких слівець
Капне в душу вам потому...
Тут вам, голубе, й капець!
Прибере вас в позолоту,
Залоскоче цей махляр.
Потім злупить за роботу
Відповідний гонорар:
А коли ще, не дай боже,
Ви й начальство на той час,—
Скільки людям лиха може
Наробить він через вас...

Пам'ятайте щохвилини,
Дорогі товариші:
Справжня добрість у людини
Не в усмішці, а в душі.

У зінцях пересвіти
Видно доброти тії.
Отже, треба тільки вміти
Там розгледіти її.

А для цього нам не треба
Думати про те дарма,
Що неначебто за тебе
В світі кращого нема.

Ідеш ти в порожні усе своє життя,
Ровесник твій несе свої й твої ваги...
Йому ти тільки не виказуй співчуття,
Бо скорше вартий сам його ти.

Той, хто в труді знесилення не знав,
В лабетах не бував і холоду, й негоди,—
Той ні живлющого спочинку не спізнав,
Ані цілющого тепла терпкої насолоди.

Душа того від неробства, як від іржі
Темніє згублений леміш від плуга...
Тому найкращі почуття людські чужі —
І радощі, і запал, і печаль, і туга.

Хто серцем не горів ніколи в боротьбі,
Не йшов грудьми на людську кривду та
обиду,—
Ніколи той не лишить по собі
Ні згадки доброї, ні сліду.

СМЕРТЬ ВІД „КУЛЬТУРИ“

Шумейко Лаврін передчасно помер.
Дарма, що було йому сімдесят років,—
Він правив би скирти в колгоспі й тепер,
Бо мав дід здоров'я, як кажуть, нівроку.

Та дець його раптом грипок підстеріг.
(Колись би не визнав таке за недугу.
Не раз у двобої він смерть переміг,
Оцю знахабнілу, підступну хапугу).

Була його хата у центрі села,
А тут гучномовця вчепили напроти...
Шумейкові тиша потрібна була,
А слухати мусив футбол і фокстроти,

Та вісім дошкільних на день передач,
Та лекції різні з культури й науки.
У хаті в Шумейка був власний приймач,
Та чхати зв'язківцям на згадані штуки...

Не витримав бідний старий хлібороб
Незвичної, кінської дози культури.
Безжально загнала вона його в гроб,
Додавши рідні і жалю, і зажури...

— Три тижні тримався? — Здивувавсь
представник
З контори зв'язку Фемистоклій Рахуба,—
При добрім здоров'ї, видать, був старик,
Бо інші за три дні дають у нас дуба.

СУЩЕРЕЧКА

Засперечались гостро батько й син,
Не за вузькі штанці чи буги-вуги.
Свій погляд на життя відстоював один,
Завзято захищав свою платформу другий.

В житті вони обидва бачать нелади
(Яких могло, звичайно, і не бути),
Тільки один не бачить в тім біди,
Бо він здолав уже найголовніші скрути!..

Для сина ж хиби ці — нестерпне зло;
І він не хоче виправдань їм чути:
— Доволі вже на те кивати, що було,
Більш думаймо про те, як мусить бути.

І менше буде в нас тих вад, і неладів,
І неподобств, і хиб, і дурнів менше буде.—
Син батькові запально відповів.

А хто з них правий, хай розсудять люди.

НАЗАД ПОВЕРНУТИЙ ОЧИМА

Він був не з тих багатирів,
А цілився у генерали...
Та надто рано застарів
І сам пошився в чинодрали.

Співіснують з таким не мед,
Біда такого мати рядом,
Бо й він також іде вперед,
Але не так, як ми, а задом.

ТАК НА ЦЕ ДИВЛЮСЯ Я

Тільки, прошу вас, не треба
Тракувати як порок
Те, що, скажемо, із неба
Не здіймаю я зірок.

Я не Стельмах, не Гіталов,—
Не для мене той Парнас...
Але нас таких чимало,
Абсолютна більшість нас!

Я в колгоспі тридцять років
Цукор, масло, хліб роблю...
І люблю я світ широкий,
І життя, й людей люблю.

Тільки заздрити не буду
Я талантам,— навпаки!
Це ж бо наші кривні люди,
Наші добрі земляки.

Та скажу й таке вам нишком
(Хоч і певен тут цілком):
Я, можливо б, став Малишком
І напевне Гнатюком,

Якби їх, не дай ти боже,
Не було сьогодні в нас.
Обійтись народ не може
Без талантів у наш час.

Гарні в нас ті славоноші —
Трактористи й співаки —
Через те, що ми хороші,
Їхні прості земляки.

Радую мене їх слава,
В ній-бо частка є моя!
В цьому суть, і в цьому справа,—
Так на це дивлюся я.

КОЛГОСПНІ МУЗИКИ

Голову й правління ми
Не збираємось тут гудить.
Тим, хто обраний людьми,
Правду в очі скажуть люди.

І сказали все вони:
— Діло так не піде далі!
Добрі ви хазяїни,
А культурно ще відстали.
Тільки ви ж керівники,—
Вам тягнути б нас за чуба!

Он які корівники
Збудували ви! А клуба
Й досі путнього нема.
Та ж стара куркульська хата...
І частівки недарма
Склали вже про вас дівчата.

А запеклі парубки,
Вашу маючи натуру,
Сходяться на колодки
Піднімать свою культуру.

Дибки голова стає:
— Що за люди, ще їм мало!
Чоботи, одежа є,
Білий хліб є, масло, сало!..

Тут безвусі юнаки,
Що на витівки багаті,
Це почули і дядьки
Лисі вже, але вусаті.

Ім давненько вже кортіло
Взятися за справжнє діло...

В нас в оркестрі духовім
Грають люди ці хороші.
Голова вже років сім
Заробляє ними гроші:

То на свадьбу грати їх,
То на похорон запрода.
Лупить гроші і з своїх,
І з чужих, була б нагода!

А зростати оркестрантам
Не було зовсім коли.
Тож правлінцям-комерсантам
Так музики утяли:

Не говорячи нікому,
Розібрались по одному
Мастаки-жартівники
Й після збору пізнім часом,
Хто з кларнетом, з бубном, басом,
Подалися на кутки
До сільських керівників,
Під заснулі їхні хати...
Незабаром з тих кутків
Стала музика лунати.

Кожен грав собі осібно,
Але грав сумлінно й здібно.

. . . . .
Грالی день, декаду, дві.
Грالی чесно цілі ночі.

Від безсоння голові
Запухати стали очі.
Головиха знов і знов
Напихала в вуха вати,
Люмінал пила, все'дно,
Не могла ночами спати.

Інших женщин розпекли
Так, що, кажучи між нами,
Вже вони ладні були
Взять розвод з керівниками —
Власними чоловіками...

На музик було б нам гріх
Обижаться за недбальство:
Охопили геть усіх,
Тобто все сільське начальство

Де ж струментів духових
Не хватило, під ті хати
Регулярно слали тих,
Що на бубон вчились грати.

Грالی хлопці всі жнива,
Вдосконалюючи вміння...
Перший здався голова,
А за ним уже й правління.

Гарний клуб тепер в нас є!
І книжки єсть, і газети.

Є шодня кіно своє,
Навіть є свої поети.

Вигнали нудьгу з села:
— Нагулялася, доволі! —
А тепер ця зайда зла
Віє десь в снігу на полі.

ЯК МОЛОДШОЮ Я СТАЛА

Узяла і затаїла
Від людей п'ять літ своїх.
Молодою бути хотіла,
От у чому весь мій гріх.

Правда, ще була ідея,
І для жінки немала,
В основному всю себе я
Йї у жертву й принесла:

Треба мені було дуже
Назолити одному...
І Кузьму собі за мужа
Взять на зло таки ж тому.

Тільки ж старша на п'ять років
Я за жениха була.
Щоб не відати мороки,
Я їх скинула взяла...

І ровесницею стала
В новім паспорті Кузьмі.
Але як я прогадала!
Тільки вдумайтесь самі:

Це ж до пенсії п'ять років
Зайвих ще трудись мені...
Бачу, вийдуть мені боком
Омолоджені ті дні...

Але як же быть з Кузьмою,
Обманула ж, підвела...
Рік крутила головою,—
Як полагодить діла?

Страх до мене вже підкрався,
Стала потерпать сама,
Щоб, бува, не збунтувався
За обман отой Кузьма.

Раптом думка геніальна
Блиснула мені таки.
(Геніальні моментально
Появляються думки...)

І торкнула серед ночі
Я свого Кузьму чуть-чуть:
— Любий Кузь,— кажу я,— хочеш
На п'ять літ молодшим быть?!!

— Як же те зробити, мила?
Бо літа ж летять, не йдуть...—
Тут йому я й розповіла,
В чому тайна, в чому суть.

Вразила його ця справа,
Та направились діла,
Як мені моя держава
Пенсію таки дала.

Кузь на п'ять літ помолодшав,
Я ж така, як і була.

„ВЕРХОГЛЯДСТВО“

Ніч з нахмуреним чолом
Думу дума про сатиру...
Сяє місяць над селом,
Як медаль за службу ширу.

Сяє лисий, та чому
В нього усмішка лисиці?

Чи, буває, не тому,
Що відомі і йому
Наші з вами таємниці?

Верхоглядство довело
Тут старого до смішного.
Ми, якщо на те пішло,
Більше знаємо про нього.

* *
*

Щодня в поході, у дорозі.
Щодня в незвіданій путі...

Весь вік в неспокої, в тривозі:
— А чи зробив ти що в житті?

Весь вік несучу оцю турботу.
Буває, вдосвіта схоплюсь,
Немов на службу, на роботу
Я запізнитися боюсь...

*   *
              *

Безділля полюбля нездара,
Лякають ледаря турботи.
Для трударя ж
  найтяжча кара —
Позбавити його роботи.

ВИПРАВДАННЯ ЗБАНКРУТІЛОГО КЕРІВНИКА

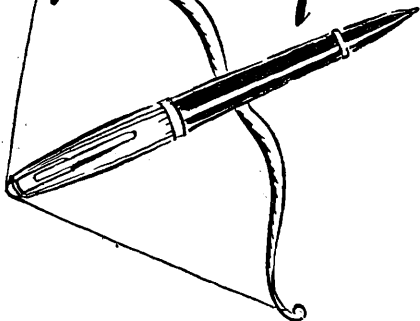
Район взивав, недодивився,
Ось я тому й переродився.
Він попередить міг це зло,
Йому згори видніш було.

ВІРУЮЧИЙ БЕЗВІРНИК

У нього плазуча, гадюча дорога.
Цей слід по собі загребе...

Безвірник він сам,
але вірить у бога,
А богом вважає себе.

Літературні народії

ДМИТРО БІЛОУС

*Відкритий лист сатиричних персонажів до свого поета
Дмитра Білоуса*

Від хворих тільки й чути:

— «Ме-ме»... «Ве-ве»... «Му-му».
«Незвичайна Лікарня»

І пишуть пискунець:

— Пі-і, пі... Невже кінець?
«Голуб'я»

Д. Білоус

— Пі...

— воно, конешно,
Як і «ме-ме», й «му-му»...
Але скажіть сердешно,

Поете наш, чому
Писать про Киць ви стали,
Про нас же перестали?

Не чуємо!.. Шо-шо?
Ні-ні, нехорошо!

Хоч ми жили й не в мирі,
Хоч ви й лупили нас,
Та все-таки в сатирі
Ми звикли вже до вас...

Вертайтеся, Дмитруйте!
Та більше не хитруйте.

ІВАН ВИРГАН

То в високій, шумкій пшениці,
Крізь її колихкі вали...

І ластівки в натхненному мовчанні
Ліпили гнізда на моїх плечах...

І нехай з пісень моїх віднині
Переймають голос солов'ї...

І. Вирган,
з книги «Над Сулою шумлять явори»

У шумкій, колихкій пашниці
Клечінь-дерево зацвіта...
Зірки дзьобають жар-птиці,
На одній з них плахта золота.

Я сиджу у калині й співаю,
Поки ранок-світанок свіне.
Соловейків співати навчаю,
А не солов'ї мене.
Гніздами од краю й до краю
Ластівки заліпили мене.

Пустопаш ходить скотина
Об цій об такій об весні.
Кукібна дівчина-рибчина
Надоїть ліричної моні мені.

ПЕТРО ДОРОШКО

Все хочеться більше зробити
Руками, ногами, пером.
Щоб діти і правнуків діти
Тебе спом'янули добром.

П. Дорошко

Дорошко поет працьовитий,
Товкущий поет. А чому?
Бо зна, що й за інших робити
Доводиться часом йому...
По-перше, тому, що свідомий,
По-друге, тому і відомий.
Петро ще не має онуків,
А вже і на них дає план.
Не те що наш друг із Прилуків,
Поет Гончаренко Іван.
Силач, богатир, так сказать,
А вірші покинув писать.

АНДРІЙ МАЛИШКО

Пісня скрізь його дзвенить,
Зневажа протекцію.
Сам він може замінить
Поетичну секцію.

СТЕПАН КРИЖАНІВСЬКИЙ

Питаєш ти мене — чи я поет?
Ні, я вже не поет, хоч і лечу вперед,
Хоч для спочинку не згортаю крила.
Поезія палка покинула мене,
Наука нелегка привабила мене
І інший, важчий шлях мені відкрила.

*С. Крижанівський,
з книги «Срібне весілля»*

Весілля срібне з Музою улаштував,
Аж тут її зустріну, так мені здалося.
Сонета їй рядків на сорок написав,
А от весілля і не відбулося...
Прийшли з МК, із академії, з Союзу.
І я прийшов, звичайно, не з'явилась
Муза.

Мене вона й на цей раз обдурила.
Тоді, згорнувши, зняв я поетичні крила
І, як печальний спомин про минулі дні,
Повісив їх у себе в кабінеті на стіні.

ВІКТОР КОЧЕВСЬКИЙ

Тру лоб замислено: де рима?
Весь день просиджую дарма:
Не підвертається — нема.
І спересердя — грюк дверима!
І я іду по тую риму
До земляків своїх в артіль.

*В. Кочевський,
з книги «Земля натхнення»*

Весь день сиджу і чуба грію,
І все, як бачите, дарма.
Весь день тримаюся за надію,—
Надія є, а рим нема!
Уже на лобі мозолі...
На решті решт я розумію,
Що одірвався від землі.
Тоді я мчу в село по рими,
Де ждуть мене вже земляки,
А разом з ними й поруч з ними
І рим кропив'яні мішки.
Цих дармових добротних рим
Запасся я на кілька зим...

Та в віршах їх шукати всує,
Чи їх поет не силосує?

РЕДАКТОР „ПЕРЦЯ“ —
ФЕДІР МАКІВЧУК

Всілякі в цьому органі редактори були,
Та жоден з них не мав його смекалки.
Він знає змалку,

де,

кому

й коли

Понюхать дати перцю чи фіалки.

Шістнадцять літ він за перчанським

пультом

І для Стативки, як редактор, вже

зробився культом,

Хоч той і сам редакторством дивує світ

Також, мабуть, не менше як шістнадцять

літ.

МИКОЛА НАГНИБИДА

Ще малим мене за руку
До рибалок дід повів.

— Покажіть,— сказав,— онуку,
Як ловити окунів.

М. Нагнибіда

З того часу цілі гори
Наловив я окунів,
Юшки випив, мабуть, море...
З тих моїх дитячих днів.

В мозолях у мене руки,
В складках мудрощів чоло,—
Та ніколи риби-щуки
В тих уловах не було.

Ще з дитинства, друзі-браття,
«Засікла» вона мене.
Зараз гляне з-під латаття,
Підморгне мені й пірне.

Пам'ятає, бо живуча
(Кажуть, жиє триста літ!..),
А хіба було б не лучче,
Якби стільки жив мій дід!

Він би взяв мене за руку
І навчив ловити щуку.

ІВАН НЕХОДА

Бульвари, вулиці усі
Осяюють вогні лукаві:
— Зайдіть, месьє!
— Зайдіть? Мерсі...—
Що може взять він? Чашку кави.

І. Нехода,
«З паризьких вражень»

Ви чули? Був же я в Парижі.
Про це у мене й свідки є.
Так от:
в Парижі типи теж є рижі
І зовсім лисі є месьє.
Є річка Сена там
і Ейфельова вежа,
Є Мулен-Руж — відоме кабаре.
Танцюють там дівчатка без одежі...
Мене, ей-ей, за парижан аж стид бере.
Наїздивсь я в Парижі тім,
Ще більше находився.
А що набачився, а що вже надивився!..
Багато дав мені той закордон.
Оревуар. Мерсі. Пардон.

СТЕПАН ОЛІЙНИК

Отак заїздили Петра!
І я кажу при слові:
А чи не слід, чи не пора
Ті почесні Петрові
Роздать героям багатьом,
Що хліб дають і сало,
Що теж прославились трудом,
Хоч їх ми знаєм мало.

*С. Олійник,
«Отак заїздили Петра»*

Петрові співчува Степан
(Добряк він по натурі).
Бо й з ним такий же самий стан
У нас в літературі.

Лише по скромності своїй
Не пише він про себе;
Про нього пишуть,— цілий рій,
Що треба, що й не треба.

ОЛЕКСАНДР ПІДСУХА

Ти мене до себе не мани.

О. Підсуха

Одійди, одійди, одійди!
Сатано ти, лукава, підрівна!
Крім усього, ти ще й негативна,
Я з сім'ї не піду нікуді!..

Не мани, не поможе, бо я ж —
Позитивний цілком персонаж.
Саме в цьому, мабуть, і вся суть.
Іншим в вірші своєму й не можу я
бути.

МАКСИМ РИЛЬСЬКИЙ

Благословен хай буду я!
Щось є у мене віще, благовісне.
На прю супроти зла зведись, моя
Єдвабно-харалужна пісне.

Лисиці брешуть на щити,
В борні здолать я кривду мрію.
І ви повинні тут мені допомогти,
Малишку наш великий, друже мій,
Андрію!

В нас множество поетів є
З Десни, Сули та Подніпров'я,
Нехай же всім їм бог дає
Таланту і здоров'я.

ВАСИЛЬ ШВЕЦЬ

Гуде реактивний літак.

. . . . .
А хлопчик сміється. Для нього
І мрія, і щастя літак.
Він сам крізь бурани й тривоги
Хотів би піднятись отак.

І як розказати лошатам,
Телятам, ягнятам, волам,
Рудим, круторогим, кошлатим,
Що так він літатиме й сам.

В. Швець,
«На пасовиську»

Про ці свої мрії хлопчина
Торочив худобі весь день.
Нічого не вдієш, скотина!..
Пасеться собі, й нітелень.

Пастух уже сердився, й плакав,
В роботу пускав батога,
Уже й по-німецьки балакав...
Нічого не допомага.

Тоді забалакав віршами,—
І тварі таке підняли!
Захлопали дружно вушами,
Ягнята ревіли, іржали воли.

У риму лоша доповіло:
— Тепер нам усе зрозуміло!..

МИКОЛА ШЕРЕМЕТ

В Індії хоч був я й малувато,
Та зате побачив я багато.
І скажу Минку я просто в вічі,
Що за нього бачив більше вдвічі,
І тому ясніш мені картина,
Бо зі мною там була й дружина.
І хоч Індія довжезна і широка,
Охопили ми її в чотири ока.
Нам у перший день там стало видно,
Що живуть індійці прості бідно.
Бачив я міста багатолюдні,
І хоч це було вже пізно, в грудні,
Хоч могла вже вдарить завірюха,
Не стрічав на людях я чобіт ані
кожуха..

Люди там коричневі на тілі,
Це в той час, як ми із вами білі.
Можна б ще було сказати вам багато,
Та, на жаль, я був там малувато.

ОЛЕКСА ЮЩЕНКО

Обходив я Україну,
І степи, і луки.
Я душею всюди лину.
Славлю рідну батьківщину,
Людам тисну руки.

*О. Ющенко,
«Побуваєм на Сумщині»*

Ой Олексю, ти не той...
Як би це тобі сказати,—
Перебільшуєш ти трішки...
Обійти Вкраїну пішки,
А тоді степи і луки,
Та потиснути ще й руки
Землякам усім підряд?
Можна... Тільки що навряд.
Лексо! Слухай-но сюди,
Менше, голубе, ходи.
Краще б ти посидів більше
Та подумав би над віршем.

МИКОЛА СОМ

Ті поженились. Той сутулиться.
А то малеча ще німа,
Я перший парубок на вулиці,
Де парубків нема.
Ну, а дівчата ходять хмарою...

М. Сом,
«Чому дівчата в нас кирпаті»

Так дівчата й ходять хмарами
Із очима синьо-карими,
Як поїду в Бровари.
Як же тут, скажу одверто,
Пробачайте, не задерти
Носа догори!

А від цього, кажуть мати,
Чоловік стає кирпатий.

Так нащо ж мені ці справи,
Нащо тих овацій тріс?
Краще жить без тої слави,
Але мати рівний ніс.

КРИТИК Х

Він про великих пише тільки.
З тієї писанини нам
Видніше робиться, настільки
Цей чоловік маленький сам.

*   *
                 *
                 *

В поетів деяких (сучасних)
У віршах множество турбот
Про те, чи їх, таких прекрасних...
Добром згада колись народ.

А ви йому, як жертву богу,
Себе приносили коли,
Що сквапно так безсмертя тогу
Уже на себе одягли?

О претензійники безкрилі,
Збагніть одне ви до пуття:
Лиш те зростає на могилі,
Що хто посіяв за життя.

СИЛА ПОЕЗІЇ

(Жарт)

В одній солідній установі
Завівся ,також свій поет.
Писав начальству він промови,
Міг байку скласти і сонет,—

Це вже залежно від події.
Поет відгукувавсь на все:
У байці рознесе злодіїв,
Хто вмре — в сонеті вознесе!

З тамтого часу і по досі
Немовби краще йдуть діла —
Злодійство вивелся зовсім,
А смертність ніби аж зросла.

І я сказать не побоюся
За всіх усопших, в чому суть
Велика надто вже спокуса
Оспіваним в сонетах быть.

Онук хапнув з літератури
Жирнющу двійку.

Дід скипів:

— Та я ж колись такі фігури
Носив хіба що від попів...
З літератури ж мав я тільки
Законновроджені п'ятірки! —

І тут уже онук скипів:

— Хіба ви знали горе, діду!
Та вам же рай був у дяка:
Читай веселу «Енеїду»,
Шевченка, Лесю та Франка...
Тепер же тих, що для народу
Книжки друкують, — тьмуца тьма.
Ви, діду, лаєтесь дарма,
Бо я ще знаю і Неходу,
Пригару, Чалого, Бичка,
О. Іваненко та Забілу,
Іше жінок силенну силу...
Фантастів: Бердника й Владка,
Грицьків двох — Бойка і Донця.
Як хоче, всіх назву з кінця...
Це ж тільки ті, дідусю, гей,
Що обслуговують дітей.
А треба ж буде знати нам
Ще й тих, що пишуть і для мам,
І для татусів наших. Ну, так от.
А кажуть компетентні люди,
Що загалом таких ще буде

На Україні штук п'ятсот.
Візьміть та й спробуйте самі
Удержать їх усіх в умі!..
Ну, хай би треба було знати,
Которі вже лауреати!
Та ні ж бо, знай (у тім-то й суть)
І тих, що хочуть ними бути.
А хочуть всі зробитись ними,—
Кажу вам це не задля рими...
Це ще не всі мої турботи:
А скільки критиків тепер!
...Од Новиченка та Шамоти
До рецензентської піхоти.
У нас один відмінник вмер —
Старався мати й тут п'ятірку...
А ви свою до мене мірку,
Та ще й з насмішкою, з докором...

Ввігнав у краску діда сором.
Бо дід був справді симпатичний,
Крім того, ще й самокритичний.

Тюєми

Ж У СЕЛІ БЕРЕГОВІМ

ад Расавою рікою,
У селі Береговім,
Проживає баба Кудря,
Чи, як кажуть, баба Грім.

Хтось дотепний молодицю
Громом-бабою нарик.
Так це прізвисько за нею
І лишилося навік.

В баби є онучка Леся,
Кругла сирота вона.
В дівчини батьків забрала
Ненависна їй війна.

Стала баба Кудря Лесі
І за неньку, й татуся.
І в самої та онучка
То й рідня її уся...

Тож як вечір, баба Лесі
Казку-правду й почина:
Як спиналася на ноги
І як падала вона...

І не диво, що онука,
Бувши зовсім ще мала,
Бабине життя тернисте
Вже тоді пережила.

Ось чому своє вже, власне,
Жити легше їй було.
Через те вона любила
І артіль свою, й село.

І коли скінчила школу,
То сказала: — Хліб і сіль
В баби я колгоспний їла,
Тож піду і я в артіль.

В ту, яка бабусю й неньку
По звитяжній праці зна,
Тільки радості й моєї
Потребує ще вона!..

...Вговорила подруг Леся.
Ланку їй дали таки,
Дві взяли собі культури —
Кукурудзу й буряки.

— Ну, давайте, білоручки,
Десять років не дарма

Гризли ви граніт науки...—
Підкидав не жартома

Чоловік один лукавий,
Скоса в їхній бік глядів,
А траплялися невдачі,—
Громогласно злорадів.

А невдач та неполадок,
Як на гріх або на зло,
Чималенько напочатку
В ланці Лесиній було.

Може, хто з дівчат подушку
Уночі й зросив слізьми,
А тримались молодята
Гідно й гордо між людьми.

Допомоги не просили
І давали толк всьому.
Сильні й щедрі духом стали
За два літа. І тому,

Як дівоча їхня ланка
Стала прикладом для всіх,
Осоромлені зловивці
Гірко свій ковтнули сміх.

А дівчата на підмогу
Відстаючим скрізь ішли.
Старші люди чудували:
— Чи було таке коли!

Але ось у нагороду
За звитяжний, чесний труд
Ланці видали медалі,—
Святкував той день весь люд.

Ввечері зійшлись до клубу
Нагороджених вітатъ.
Скоро там не те що сісти,
Не було де навіть стать.

У президії, крім ланки,
В око це запало всім,
Сім бабунь іще сиділо,
А між ними й баба Грім.

Всі повдягані в святкове,
Тихі, щирі трударі,
Наші дорогі бабуні,
Невсипущі матері...

Почали дівчат вітати,
Промовляли, як хто вмів.
Тільки хитрих і нещирих
Не було в промовах слів.

І дівчата хвилювались,
Пломеніли на лиці
Та в хустках своїх квітчастих
Шарпали весь час кінці.

Ось дали і Лесі слово;
Вийшла сміла, бойова,
Склала щиру всім подяку
Щиросерда ланкова.

Потім каже бабі Кудрі
І ровесницям її:
— Вам я кланяюсь у ноги.
Рідні й дорогі мої!

І цілую ваші руки,
Трудові та горьові,

Перші в нашому колгоспі
Ланкові і рядові...

І дівчата тричі в ноги
Поклонилися тоді
Тим, що щастя їм здобули
У звитяжному труді.

Дві сльозини-намистини
Впали й бабі на лице...
Баба Кудря на онуку
Аж розсердилась за це.

Бо на людях плакати зроду
Не любила баба Грім.
А за все останнє Лесю
Вихваляла скрізь і всім.

Іноді медаль у неї
Брала у святкові дні,
Надівала і казала:
— Двом дали ж: тобі й мені.

Відтоді помолоділа
Баба Кудря, ожила.
Не давали знову спати
Їй колгоспівські діла,

А вона вже не давала
Спати ледарям усім...

Знову стали бабу Кудрю
Називати баба Грім.

З М І С Т

ДУЖЕ СЕРЙОЗНІ ВІРШ

Українці	3
«Народолюбець»	7
В честолюбстві вся причина	9
З натури	11
«Ідеш ти впорожні...»	12
Смерть від «культури»	13
Суперечка	14
Назад повернутий очима	15
Так на це дивлюся я	16
Колгоспні музики	18
Як молодшою я стала	22
«Верхоглядство»	24
«Щодня в поході, у дорозі»	25
«Безділля полюбля нездара...»	26
Виправдання збанкрутілого керівника	27
Віруючий безвірник	28

ЛІТЕРАТУРНІ ПАРОДІЇ

Дмитро Білоус	29
Микита Годованець	31
Іван Вирган	32
Петро Дорошко	33
Андрій Малишко	34
Степан Крижанівський	35

Віктор Кочевський	36
Редактор «Перця» — Федір Маківчук	37
Микола Нагнибіда	38
Іван Нехода	39
Степан Олійник	40
Дмитро Павличко	41
Олександр Підсуха	42
Максим Рильський	43
Василь Швець	44
Микола Шеремет	45
Олекса Ющенко	46
Микола Сом	47
Критик Х	48
«В поетів деяких...»	49
Сила поезії	50
«Літературознавці»	51

ПОЕМИ

У селі Береговім	53
Еней на Україні (Оптимістична поема)	58

СЕРГЕЙ ИЛЛАРИОНОВИЧ ВОСКРЕКАСЕНКО

Посмотри на себя со стороны

(На украинском языке)

*

Редактор *О. Б. Ставцький*

Художник *А. М. Дев'янін*

Художній редактор *В. В. Машков*

Технічний редактор *З. Ф. Стецьків*

Коректор *Л. М. Кирилець*

БФ 01529. Здано на виробництво 15/V 1962 р.
Підписано до друку 26.VII 1962 р. Формат паперу $70 \times 90^{1/16}$.
Фізичн. друк. арк. 4,5. Умовн. друк. арк. 5,265.
Обліково-видавн. арк. 6.
Ціна 41 коп. Замовлення № 2-816. Тираж 8000.

*

Держлітвидав України,
Київ, Володимирська, 42.

*

Книжкова ф-ка ім. Фрунзе Головополіграфвидаву
Міністерства культури УРСР,
Харків, Донець-Захаржевська, 6/8.